

РІШЕННЯ У ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВАХ

Відповідно до підпункту 38.1.1. п. 38.1. ст. 38 Закону України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» страховик після виплати страхового відшкодування має право подати регресний позов до страхувальника або водія забезпеченого транспортного засобу, який спричинив дорожньо-транспортну пригоду, якщо він не повідомив страховика у строки і за умов, визначених у підпункті 33.1.2. п. 33.1. ст. 33 цього Закону. Таким чином, зазначена стаття передбачає наявність у страховика права пред'явити регресний позов, а не відсутність цього права

ПОСТАНОВА

Верховного Суду України від 30 січня 2012 р.

(в и т я г)

У жовтні 2011 р. приватне акціонерне товариство «Страхова компанія «Статус» (далі — ПАТ «Статус») звернулося із заявою про перегляд Верховним Судом України постанови Вищого господарського суду України від 21 вересня 2011 р. у справі № 23/106 за позовом ПАТ «Статус» до приватного акціонерного товариства «Народна фінансово-страхова компанія «Добробут» (далі — ПАТ «Добробут») про стягнення суми на підставі неоднакового застосування судом касаційної інстанції підпункту 38.1.1. п. 38.1. ст. 38 Закону від 1 липня 2004 р. № 1961-IV «Про обов'язкове страхування

цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (далі — Закон № 1961-IV), внаслідок чого ухвалені різні за змістом судові рішення у подібних правовідносинах.

На обґрунтування заяви надано копії постанов Вищого господарського суду України: від 22 червня 2011 р. у справі № 48/562, від 13 липня 2011 р. у справі № 4/466, від 26 липня 2011 р. у справі № 1/58, від 31 серпня 2011 р. у справі № 42/71, від 14 вересня 2011 р. у справі № 53/128.

Крім того, на підтвердження неоднакового застосування зазначеної норми матеріального

права заявник надав копію постанови Верховного Суду України від 25 листопада 2008 р. у справі № 11/406-07.

ПАТ «Статус», пославшись на зазначені судові рішення, вважає, що оскаржувана постанова суду касаційної інстанції є незаконною, оскільки прийнята з порушенням вимог зазначеної норми матеріального права.

Вищий господарський суд України ухвалою від 28 листопада 2011 р. допустив до провадження справи № 23/106 для перегляду Верховним Судом України постанови Вищого господарського суду України від 21 вересня 2011 р.

Заслухавши суддю-доповідача, пояснення представників сторін, перевіrivши наведені заявником обставини, Верховний Суд України дійшов висновку, що заява підлягає задоволенню з таких підстав.

Відповідно до ст. 993 ЦК до страховика, який виплатив страхове відшкодування за договором майнового страхування, у межах фактичних витрат переходить право вимоги, яке страхувальник або інша особа, що одержала страхове відшкодування, має до особи, відповідальної за завдані збитки. Ця норма кореспондується з положенням ст. 27 Закону від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР «Про страхування».

Суди нижчих інстанцій встановили: постановою Шевченківського районного суду м. Києва від 27 грудня 2010 р. водія автомобіля Citroen С. визнано винним у вчиненні дорожньо-транспортної пригоди (далі — ДТП) внаслідок порушення п. 16.13. Правил дорожнього руху, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306, та притягнуто до адміністративної відповідальності за ст. 124 КпАП.

Цивільно-правову відповідальність власника автомобіля Citroen було застраховано ПАТ «Добробут».

Пунктом 37.4. ст. 37 Закону № 1961-IV (у редакції, чинній на час виплати страхового відшкодування) передбачено право страховика в разі настання страхового випадку здійснювати виплату страхового відшкодування безпосередньо потерпілим або погодженим з ними підприємствам, установам та організаціям, що надають послуги, пов'язані з відшкодуванням збитків.

Таким чином, особою, відповідальною за завдані у зазначеному випадку збитки, згідно із положеннями Закону № 1961-IV в межах, передбачених

договором обов'язкового страхування цивільної відповідальності, є саме ПАТ «Добробут».

Відповідно до підпункту 33.1.2. п. 33.1. ст. 33 Закону № 1961-IV (у редакції, чинній на час вчинення ДТП) учасники ДТП зобов'язані вжити заходів для невідкладного, але не пізніше трьох робочих днів, повідомлення страховика, з яким було укладено договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності, або у випадках, передбачених цим Законом, Моторного (транспортного) страхового бюро України про настання ДТП.

Зазначена норма не визначає підстави відмови у задоволенні вимоги страховика, який виплатив страхове відшкодування згідно із договором майнового страхування, до особи, відповідальної за завдані збитки, про відшкодування виплачених ним фактичних сум коштів у межах, передбачених договором обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності.

Відповідно до підпункту 38.1.1. п. 38.1. ст. 38 Закону № 1961-IV (у редакції, чинній на час виплати страхового відшкодування) страховик після виплати страхового відшкодування має право подати регресний позов до страхувальника або водія забезпеченого транспортного засобу, який спричинив ДТП, якщо він не повідомив страховика у строки і за умов, визначених у підпункті 33.1.2. п. 33.1. ст. 33 цього Закону. Таким чином, зазначена стаття передбачає наявність у страховика права пред'явити регресний позов, а не відсутність цього права.

За таких обставин Вищий господарський суд України дійшов передчасного висновку про безпідставність позовних вимог, а прийнята ним постанова є незаконною.

Відповідно до ч. 2 ст. 111²⁵ ГПК у разі якщо суд установить, що судові рішення у справі, яка переглядається, є незаконним, він скасовує його повністю або частково і направляє справу на новий розгляд до суду, який виніс оскаржуване рішення.

Ураховуючи викладене та керуючись ст. 111²³—111²⁵ ГПК, Верховний Суд України постановив: заяву ПАТ «Статус» задовольнити; постанову Вищого господарського суду України від 21 вересня 2011 р. скасувати; справу № 23/106 направити на новий розгляд до суду касаційної інстанції.

Постанова є остаточною і може бути оскаржена тільки на підставі, встановленій п. 2 ч. 1 ст. 111¹⁶ ГПК.